

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΠΕ-03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εργαστήριο Γνωσιακής-Συμπεριφορικής Προσέγγισης στις Εξαρτήσεις		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Εργαστηριακές ασκήσεις	3	5.0	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>	3	5.0	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν απαιτείται		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/course/view.php?id=5210		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Στόχος του μαθήματος είναι η παροχή γνώσης αναφορικά με τις γνωσιακές-συμπεριφοριστικές παρεμβάσεις στις εξαρτήσεις και η εκπαίδευση των συμμετεχόντων σε βασικές μεθόδους και τεχνικές εφαρμογής των παρεμβάσεων αυτών – ατομικών και ομαδικών – σε εφήβους και ενήλικες που αντιμετωπίζουν θέματα χρήσης, κατάχρησης και εξάρτησης από ψυχοτρόπες ουσίες, όπως και συμπεριφοριστικές εξαρτήσεις. Στο πλαίσιο του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ριες θα έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν τις βασικές αρχές και έννοιες της Γνωσιακής-Συμπεριφοριστικής Θεραπείας (ΓΣΘ), τον γνωσιακό τρόπο αντίληψης, τη γνωσιακή διατύπωση περίπτωσης και την κλινική εφαρμογή της ΓΣΘ στις εξαρτήσεις. Τέλος, θα συζητηθούν και θα αναλυθούν οι επιδράσεις των ΓΣΘ προσεγγίσεων του τρίτου κύματος (π.χ. Θεραπεία Σχημάτων, Γνωσιακή Θεραπεία Βασισμένη στην Ενσυνειδητότητα, κ.ά) στην ανάπτυξη προγραμμάτων - ατομικών και ομαδικών - ψυχολογικής παρέμβασης και θεραπείας στις εξαρτήσεις. Στη διάρκεια του μαθήματος συνδυάζονται διαλέξεις με παρουσίαση μελετών περίπτωσης, εκπαιδευτικά βίντεο καθώς και προσομοιώσεις/παιχνίδια ρόλων.</p>

Οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/ριες εξοικειώνονται με το γνωσιακό τρόπο αντίληψης, την γνωσιακή-συμπεριφορική αξιολόγηση, τη θεραπευτική διαδικασία της ΓΣΘ (γνωσιακές και συμπεριφοριστικές τεχνικές), καθώς επίσης τη σημασία της θεραπευτικής σχέσης στη ΓΣΘ στις εξαρτήσεις από ψυχοτρόπες ουσίες και τις συμπεριφορικές εξαρτήσεις.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή στις γνωσιακές-συμπεριφοριστικές προσεγγίσεις και η σύνδεσή τους με τις εξαρτήσεις
 - Η γνωσιακή – συμπεριφοριστική θεραπεία (ΓΣΘ): βασικές αρχές και συλλογιστική
 - Γνωσιακός τρόπος αντίληψης (cognitive conceptualization)
 - Γνωσιακή-συμπεριφοριστική αξιολόγηση και διατύπωση περίπτωσης (case formulation)
 - Θεραπευτικό πλαίσιο και δομή στη ΓΣΘ
 - Η θεραπευτική σχέση στη ΓΣΘ
 - Γνωσιακές και συμπεριφοριστικές τεχνικές στη ΓΣΘ: Μέρος I: Γνωσιακές τεχνικές
 - Γνωσιακές και συμπεριφοριστικές τεχνικές στη ΓΣΘ: Μέρος II: Συμπεριφοριστικές τεχνικές
 - Εφαρμογή της ΓΣΘ στις εξαρτήσεις από ψυχοτρόπες ουσίες
 - Εφαρμογή της ΓΣΘ στις συμπεριφοριστικές εξαρτήσεις
 - Εξελίξεις στη ΓΣΘ: το «τρίτο κύμα» γνωσιακών ψυχοθεραπειών (Θεραπεία Σχημάτων, Θεραπεία βασισμένη στην ενσυνειδητότητα, κ.ά)
1. Εφαρμογές του τρίτου κύματος των γνωσιακών ψυχοθεραπειών στις εξαρτήσεις

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο
Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Χρήση power point, προβολή video, χρήση e-learn											
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center">Δραστηριότητα</th> <th align="center">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39 ώρες (13 διαλέξεις x 3 ώρες) – 1,60 ECTS</td> </tr> <tr> <td>Ατομική μελέτη βιβλιογραφίας, προετοιμασία εβδομαδιαίων αναστοχαστικών αναφορών</td> <td>35 ώρες – 1,40 ECTS</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή μελέτης περίπτωσης και κριτικής ανασκόπησης της βιβλιογραφίας</td> <td>50 ώρες – 2 ECTS</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>125 ώρες – 5,10 ECTS</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39 ώρες (13 διαλέξεις x 3 ώρες) – 1,60 ECTS	Ατομική μελέτη βιβλιογραφίας, προετοιμασία εβδομαδιαίων αναστοχαστικών αναφορών	35 ώρες – 1,40 ECTS	Συγγραφή μελέτης περίπτωσης και κριτικής ανασκόπησης της βιβλιογραφίας	50 ώρες – 2 ECTS	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες – 5,10 ECTS	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου											
Διαλέξεις	39 ώρες (13 διαλέξεις x 3 ώρες) – 1,60 ECTS											
Ατομική μελέτη βιβλιογραφίας, προετοιμασία εβδομαδιαίων αναστοχαστικών αναφορών	35 ώρες – 1,40 ECTS											
Συγγραφή μελέτης περίπτωσης και κριτικής ανασκόπησης της βιβλιογραφίας	50 ώρες – 2 ECTS											
Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες – 5,10 ECTS											
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η συνολική βαθμολογία (100%) στο μάθημα θα προκύψει ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> •20% από την παρουσία και ενεργό συμμετοχή του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/ριας, την προετοιμασία της προσωπικής μελέτης κατά τη διάρκεια του εξαμήνου μέσω της ανάθεσης μικρών εργασιών (π.χ., προετοιμασία μελέτης περίπτωσης, παιχνίδια ρόλων, συμμετοχή στις αναστοχαστικές ερωτήσεις, κλπ). •30% από την εργασία μελέτης περίπτωσης: Η υποχρεωτική εργασία αφορά στην ανάπτυξη της γνωσιακής διατύπωσης περίπτωσης (case formulation) και της σύνδεσής της με τον θεραπευτικό σχεδιασμό μιας μελέτης περίπτωσης που θα επιλέξει ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/ρια να παρουσιάσει στην αίθουσα και να συζητήσει στην τελική του/της εργασία (έως 2500 λέξεις). Η εργασία πλαισιώνεται με θεωρητικό υπόβαθρο και σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα αναφορικά με τη ΓΣΘ. •50% από την βιβλιογραφική εργασία κριτικής ανασκόπησης (review paper) που ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/ρια θα συγγράψει σε θέμα της επιλογής του/της και το οποίο αφορά στην εφαρμογή της ΓΣΘ (ατομικά ή ομαδικά) στις εξαρτήσεις (έως 5000 λέξεις). 											

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<ol style="list-style-type: none"> 1. Beck, J. (2016). <i>Εισαγωγή στη Γνωστική-Συμπεριφορική Θεραπεία</i> (Επιμέλεια: Γ. Σίμος). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη. 2. Γενά, Α. (2007). <i>Θεωρία και Πράξη της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg. 3. Dryden, W. (ed.). (2020). <i>Γνωσιακές-Συμπεριφοριστικές Θεραπείες</i>. (Επιστημονική Επιμέλεια: Αικ. Κούτρα, Μτφρ. Χαρά Κόκκινου). Αθήνα: Πεδίο. 4. Καλαντζή-Αζίζι, Α. & Σοφianoπούλου, Α. (Επιμ.) (2016). <i>Γνωσιακή-Συμπεριφοριστική Θεραπεία Παιδιών και Εφήβων</i>. Αθήνα: Πεδίο.
--

5. Liese, B.S. & Beck, A.T. (2022). *Cognitive-Behavioral Therapy of Addictive Disorders*. The Guilford Press.
6. Newman, C.F. (2017). **Βασικά Στοιχεία Επάρκειας στη Γνωστική-Συμπεριφορική Θεραπεία: Η Ανάπτυξη ενός Αποτελεσματικού και Ικανού Θεραπευτή της Γνωστικής-Συμπεριφορικής Προσέγγισης** (Επιμέλεια: Π. Ρούσση, Μ. Κοσμίδου). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
7. Westbrook, D., Kennerley, H., & Kirk, J. (2012). **Εισαγωγή στη Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Θεραπεία: Τεχνικές και Εφαρμογές** (Επιμέλεια: Α. Καλαντζή-Αζίζι, Κ. Ευθυμίου). Αθήνα: Πεδίο.
8. Young, J.E., Klosko, J.S., & Weishaar, M.E. (2013). *Θεραπεία Σχημάτων: Ένας οδηγός για τον θεραπευτή* (Επιμέλεια: Γ. Σίμος). Αθήνα: Πατάκης.

Επιλεγμένα επιστημονικά άρθρα που έχουν αναρτηθεί στο e-learn από περιοδικά όπως Behavior Therapy, Cognitive and Behavioral Practice, Behavioral and Cognitive Psychology, International Journal of Cognitive Therapy, etc. όπως και περιοδικά από το χώρο των Εξαρτήσεων, όπως Addiction, International Journal of Mental Health and Addiction Psychology of Addictive Behaviors Drug and Alcohol Dependence, Journal of Substance Abuse Treatment, etc.